

Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

14. posiedzenie 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego
z dnia 31. stycznia 1895.

Treść: Spis petycyj. — Urlop p. Zenona Słoneckiego. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Horodence i Reprezentacji gminnej w Horodence na pokrywanie ewentualnych niedoborów lokalnej kolei żelaznej z Delatyna na Kołomyję i Horodenkę do Stefanówki. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Pawłowa, Krzywe i Capłapy (w pow. jarosławskim) ze związku gminy Majdan i utworzenia z nich samoistnej gminy. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie uregulowania stosunków prawnych własności i posiadania realności pod l. 466⁴/₄, na której mieści się c. k. szkoła weterynaryi we Lwowie. — Pierwsze czytanie wniosku posła Skalkowskiego o przyspieszenie regulacji górnego Dniestru. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia etatu oddziału techniczno-drogowego. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie poboru denaturowanej soli dla bydła na podstawie ustawy z dnia 30. marca 1893 (Nr. 65. Dz. u. kr) — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji prawniczej z petycji gminy Jagielnicy względem utworzenia nowego Sądu powiatowego w miasteczku Jagielnicy w powiecie czortkowskim. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie prośby m. Nowego Sącza o pożyczkę w celu odbudowania spalonych części miasta. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji budżetowej z petycji konwentu PP. Benedyktynek w Przemyślu o wyznaczenie zasiłku 5000 zł. na budowę domu dla pomieszczenia szkoły robót kobiecych. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji drogowej z petycji gmin Wrzawy, Antoniów, Pniów, Orzechów, Witkowice i Chwałowice o wybudowanie im nowej drogi. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji drogowej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Sokalu o przyznanie mu większej dotacyi na budowę dróg. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji drogowej w sprawie petycji gminy Wiśniowczyk i innych o wybudowanie drogi z Podhajec na Wiśniowczyk do Dobropola. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji podatkowej z petycji Wydziału powiatowego w Bohorodczanach w sprawie uregulowania poboru podatków w gminach. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji petycyjnej z petycji Karola Schmieda, b. ekonomy Zakładu kulparkowskiego o zatrzymanie w dotychczasowej służbie względnie o przyznanie emerytury po 15 zł. miesięcznie. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej o petycji J. Königswalda, właściciela patentu na wy-

rób kół tarczowych kuty, o bezprocentową pożyczkę 50.000 zł. na założenie fabryki takich kół w Żywcu. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej o petycji związkowej fabryki pieców kaflowych w Dębnikach pod Krakowem o udzielenie pożyczki a względnie subwencji. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Jana Nalborczyka o udzielenie mu subwencji na podróż do Włoch i Paryża dla dopełnienia studyów. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Pawła Fröhlicha, właściciela warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych w Starym Sączu o pożyczkę 2000 zł. z funduszu przemysłowego na rozszerzenie i ulepszenie warsztatu — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji huculskiej spółki przemysłowej w Kołomyi o udzielenie jednorazowej subwencji 400 zł. — Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Gustawa Dunajewskiego o udzielenie subwencji albo pożyczki 500 zł. na założenie wzorowego warsztatu ślusarskiego we Lwowie. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Karola Scholca, nauczyciela w Orzechówce (pow. brzozowski) o udzielenie zasiłku w celu kształcenia się za granicą w pewnej obranej gałęzi przemysłu. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Jakóba Karpińskiego, majstra wyrobów koszykarskich w Nowym Sączu o udzielenie zapomogi a względnie pożyczki na podtrzymanie warsztatu. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Reprezentacji m. Rohatyna o zaprowadzenie tamże warsztatów poprawnych dla kuśnierstwa i sukiennictwa. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Jana Golińskiego, b. ucznia szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem o subwencyę a względnie o pożyczkę 200 zł. na założenie warsztatu rzeźbiarskiego. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Józefa Bernasia z Piotrkowic o subwencyę na rozszerzenie miodosytni. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Wład. Jankowskiego, właściciela warsztatu mechanicznego w Zborowie o subwencyę albo pożyczkę 4000 zł. z funduszu przemysłowego na rozszerzenie warsztatu. — Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Założce o założenie tamże warsztatu wzorowego dla nauki tkactwa. Głos p. Barwińskiego i uchwała wniosku komisji. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Baldwina Ramuła właściciela dóbr Dwornik (pow. liskiego) w sprawie utworzenia w Lutowiskach krajowej szkoły dla domowego przemysłu drzewnego. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Sapsy Fischmanna, sukiennika w Rohatynie o subwencyę albo pożyczkę 3000 zł. na zakupno surowych materiałów i rozszerzenie warsztatów sukienniczych. — Sprawozdanie i uchwała wniosku komisji przemysłowej z petycji Alojzego Koniecznego, organisty w Jasionowie o subwencyę na rozszerzanie fabryki organów i fisharmonii. — Wniosek p. Męcińskiego w sprawie obniżenia kontyngentu podatku gruntowego. — Porządek dzienny 15. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 11. minut 23 przed południem.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszko, Marszałek krajowy.

Ze strony rządu: JE. Dr. Kazimierz hr. Badeni, c. k. Namiestnik i Włodzimierz hr. Łoś, Radca Dworu.

Sekretarze: Pp. Barwiński, Żdzisław hr. Tarnowski, Słonecki Jan Duklan, Trzeciecki.

Obecnych posłów 115.

Marszałek. Komplet jest. Posiedzenie otwieram. Protokół z 12. posiedzenia uważam za przyjęty, ponieważ nie wniesiono żadnych zarzutów. Protokół 13. posiedzenia złożony jest w biurze sejmowym do przejrzania.

Upraszam p. sekretarza o odczytanie spisu petycji.

Sekretarz poseł Żdzisław hr. Tarnowski (czyta):

Spis petycji,

wniesionych do Sejmu po dzień 31. stycznia 1895.

966. L. s. 1165. Wydział powiatowy w Kałuszu, przez p. Rozwadowskiego, popiera petycyę Wydziału powiatowego w Grybowie o ułatwienie w nabywaniu soli bydłowej — do komisji gospodarstwa krajowego.
967. L. s. 1166. Wydział powiatowy w Chrzanowie, przez p. Wodzickiego, o zapomogę i pożyczkę bezprocentową dla ludności nawiedzanej wylewem Wisły w r. 1894 — do Wydziału kraj. jako komisji.
968. L. s. 1167. Wydział powiatowy w Łańcucie, przez p. Żardeckiego, o przyznanie subwencji do wysokości 60% na budowę dróg z Przeworska na Gać do Markowy i Przeworska na Markówkę do Zarzecza — do komisji drogowej.
969. L. s. 1168. Gmina Bałcze Podrózne, przez p. Harasimowicza, o subwencyę na regulacyę rzek Świcy i Sukiela — do komisji gospodarstwa krajowego.

970. L. s. 1169. Gmina Bortiatyn, przez p. Stanisława Stadnickiego, o przyjęcie kosztów leczenia w kwocie 154 zł. Fewrony Łuć na fundusz krajowy — do Wydziału kraj. jako komisji.
971. L. s. 1170. Gminy Torki, Poździacz, Nakło, Stubno i Stubienko, przez p. Okuniewskiego, o regulację rzeki Sanu — do kom. gospodarstwa kraj.
972. L. s. 1171. Rada szkolna miejscowa w Nagórzance, przez p. Czaykowskiego, o podwyższenie płacy lub przyznanie dodatku miejscowego nauczycielom miejscowym do komisji szkolnej.
973. L. s. 1172. Komitet parafialny w Husiatynie, przez p. Olpińskiego, o subwencję na budowę kościoła unickiego w Husiatynie — do Wydziału kraj. jako komisji.
974. L. s. 1173. Mikołaj Michałowski, nauczyciel w Ostrowczyku, przez p. Schnella, o zapomogę — do Wydziału kraj. jako komisji.
975. L. s. 1174. Edward Zygmunt Motylewicz, emerytowany nauczyciel i właściciel handlu towarów mieszanych w Złoczowie, przez p. Stanisława Badeniego, o zapomogę lub pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 1.500 zł. — do komisji przemysłowej.
976. L. s. 1175. Maurycy Ryniewicz, emerytowany nauczyciel zamieszkały w Pasiecznie, przez p. Barwińskiego, o przyznanie mu trzeciego dodatku pięcioletniego — do komisji szkolnej.
977. L. s. 1176. Piotr Bieroński, emerytowany nauczyciel zamieszkały w Makowie, przez p. Popowskiego, o zapomogę — do Wydziału kraj. jako komisji.
978. L. s. 1177. Erazm Ziółowski, emerytowany nauczyciel zamieszkały w Tarnowie, przez p. Paszkowskiego, o podwyższenie emerytury względnie o zapomogę — do komisji szkolnej.
979. L. s. 1178. Aniela Bałko, wdowa po nauczycielu, zamieszkała w Mostach wielkich, przez p. Polanowskiego, o zapomogę lub podwyższenie pensji — do komisji szkolnej.
980. L. s. 1179. Paulina Małachowska, wdowa po gr. kat. proboszczu, zamieszkała w Dobrosinie, przez p. Midowicza, o zapomogę — do Wydziału kraj. jako komisji.
981. L. s. 1180. Anna Kowalska, wdowa po dyktaryuszu Wydziału krajowego, zamieszkała we Lwowie, przez p. Rutowskiego, o zapomogę — do Wydziału kraj. jako komisji.
- Marszałek. O urlop prosił p. Zenon Słonecki do końca sesji sejmowej. Proszę tych Panów, którzy się z udzieleniem tego urlopu zgadzają, aby zechcieli rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęte.
- P. Goldmann. Proszę o głos do formalnego traktowania.
- Marszałek. P. Goldmann ma głos do formalnego traktowania.
- P. Goldmann. Do komisji budżetowej odesłane zostały dwie petycje, mianowicie petycja l. 65 małżonków Małeckich i petycja l. 1093 Adolfa Mitera. Obie te petycje odnoszą się do spraw czysto przemysłowych. Wobec tego z upoważnienia prezydium komisji budżetowej, pozwalam sobie postawić wniosek, aby te dwie petycje odesłane zostały do komisji przemysłowej.
- Marszałek. Jest wniosek odesłania petycji l. 63 i 1093 do komisji przemysłowej. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.
- Przystępujemy do porządku dziennego.
- Punkt 1. (czyta):
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacji powiatowej w Horodence i Reprezentacji gminnej w Horodence na pokrywanie ewentualnych niedoborów lokalnej kolei żelaznej z Delatyna na Kołomyję i Horodenkę do Stefanówki. (Aleg. 134).
- Sprawozdawca p. Wereszczyński ma głos. (Głosy. Nie ma go w Izbie).
- P. Hoszard członek Wydziału krajowego. Ja obejmę referat w zastępstwie p. Wereszczyńskiego.
- Marszałek. W zastępstwie p. Wereszczyńskiego głos ma p. Hoszard.
- P. Hoszard członek Wydziału krajowego (w zastępstwie sprawozdawcy p. Wereszczyńskiego). Imieniem Wydziału krajowego wnoszę: Wysoki Sejm raczy odesłać to sprawozdanie do komisji kolejowej.
- Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.
- Punkt 2 (czyta):
- Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Pawłowa, Krzywe i Capłapy (w pow. Jarosławskim) ze związku gminy Majdan i utworzenia z nich samoistnej gminy. (Aleg. 135).
- Sprawozdawca p. Wereszczyński.
- W zastępstwie p. Wereszczyńskiego głos ma p. Hoszard.
- Członek Wydziału krajowego p. Hoszard. Imieniem Wydziału krajowego wnoszę: Wysoki Sejm raczy odesłać to sprawozdanie do komisji administracyjnej.
- Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.
- Punkt 3 (czyta):

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie uregulowania stosunków prawnych własności i posiadania realności pod l. 466⁴/₄, na której mieści się c. k. szkoła weterynaryjna we Lwowie. (**Aleg. 136**).

Sprawozdawca p. Romanowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Romanowicz. Imieniem Wydziału krajowego wnoszę:

Wysoki Sejm raczy odesłać to sprawozdanie do komisji budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Punkt 4. (czyta):

Pierwsze czytanie wniosku posła Skałkowskiego o przyspieszenie regulacji górnego Dniestru. (**Alleg. 137**.)

Wnioskodawca p. Skałkowski ma głos.

P. Dr. Skałkowski. Wysoki Sejmie! Sprawa regulacji Dniestru tyle razy już była przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu i tyle razy przedmiotem sprawozdań Wydziału krajowego, jak i komisji kultury krajowej, że byłoby zbyt ciężkim, gdybym chciał jeszcze uwagę Wysokiego Sejmu zajmować, wykazując ważność i doniosłość tej sprawy. Wniosek, który posłowie powiatów naddniestrzańskich z łaskawem poparciem licznego grona kolegów w tej sprawie przedłożyli, jest formalnym tylko. Chodzi nam o to, ażeby ta sprawa raz już została do Wysokiego Sejmu wniesiona do definitywnego traktowania.

Wprawdzie jeszcze w r. 1890 Wysoki Sejm uchwalił, iż poleca Wydziałowi krajowemu w ciągu r. 1891 wypracować szczegółowe projekta regulacji górnego Dniestru i jego dopływów, pod względem technicznym i finansowym, tudzież zdać sprawę Sejmowi na sesji najbliższej. Zatem można się było spodziewać, że ta sprawa na sesji r. 1892 przyjdzie pod obrady Wysokiego Sejmu. I to nie nastąpiło. Wydział krajowy usprawiedliwił się, że projekt tak obszerny dłuższych jeszcze studyów wymaga. I ostatecznie rzecz została załatwiona w ten sposób, że uchwalono ustawę, co do regulacji Dniestru od Żurawna do Rozwadowa. Regulacja ta jest w toku, a raty na ten cel w budżecie krajowym figurują. Co się tyczy regulacji górnego Dniestru, została powzięta uchwała programowa w Wys. Sejmie w roku ubiegłym, w którym znowu na wniosek komisji gospodarstwa krajowego z naciskiem naznaczono, że na pierwszym miejscu ma być wypracowany projekt regulacji górnego Dniestru i melioracji bagien naddniestrzańskich.

Obecnie rzecz tak stoi, że zdjęcia są na miejscu poczynione i należałoby wypracować projekt w biurze melioracyjnym. Gdy ten projekt będzie wypracowany nie obejdzie się bez przedłożenia go ministerstwu, ponieważ udział rządu

będzie bardzo znaczny, a jest przecież możliwość, że może rząd zechce jeszcze raz na miejscu przez swojego delegata rzecz badać.

Zależałoby na tem, ażeby Wydział krajowy zechciał przydzielić odpowiednie siły techniczne do wypracowania tego projektu, siły wystarczające, któreby do innych czynności odrywane nie były, tak, ażeby można było w ciągu roku bieżącego w Wiedniu ten projekt przedłożyć. Ten cel mieli posłowie z powiatów naddniestrzańskich, mianowicie, by przypomnieć raczej tę sprawę Wysokiemu Sejmowi i mamy nadzieję, że komisya gospodarstwa krajowego, jak nie raz w tej sprawie przychylnie się oświadczała i teraz u niej uznanie dla niej wyrazi. Upraszam o odesłanie tej sprawy do komisji gospodarstwa krajowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta.

Kto przyjmuje wniosek, aby odesłać tę sprawę do komisji gospodarstwa krajowego, zechce rękę podnieść (Większość.) Jest przyjęty.

Następuje punkt 5. porządku dziennego (czyta):

Sprawozdanie komisji drogowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełnienia a etatu oddziału techniczno-drogowego. (**Aleg. 138**.)

Sprawozdawca p. Gustaw Romer ma głos. Sprawozdawca p. Gustaw Romer (zaczyna czytać sprawozdanie z Aleg. 138.)

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Proszę o odczytanie wniosku komisji.

Sprawozdawca p. Gustaw Romer (czyta): Komisya drogowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dotychczasowy etat osób i płac technicznej służby drogowej Wydziału krajowego uchwalony przez Wys. Sejm dnia 1. kwietnia 1892 zmienia się w sposób następujący:

a) W ustanowionym etacie znosi się jedną posadę elewa technicznego I. klasy, jedną posadę elewa technicznego II. klasy i trzy posady elewów technicznych III. klasy, a natomiast powiększa się tenże etat o cztery posady inżynierów-adjunktów i trzy posady asystentów technicznych z dodatkami aktywnymi odpowiedniego stopnia.

b) W miejsce dotychczasowego dyurnisty manipulacyjnego ustanawia się stałą posadę w charakterze pisarza manipulacyjnego z płacą 600 zł. rocznie.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do mianowania extra statum jednego inżyniera I. klasy w oddziale techniczno-drogowym do zastępowania inżyniera tejże klasy, przydzielonego do krajowego biura kolejowego.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Gustaw Romer (czyta):

I. Dotychczasowy etat osób i płac technicznej służby drogowej Wydziału krajowego, uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 1. kwietnia 1892 zmienia się w sposób następujący:

a) W ustanowionym etacie znosi się jedną posadę elewa technicznego I. klasy, jedną posadę elewa technicznego II. klasy i trzy posady elewów technicznych III. klasy, a natomiast powiększa się tenże etat o cztery posady inżynierów-adjunktów i trzy posady asystentów technicznych z dodatkami aktywnymi odpowiedniego stopnia.

b) W miejsce dotychczasowego dyurnisty manipulacyjnego ustanawia się stałą posadę w charakterze pisarza manipulacyjnego z płacą 600 zł. rocznie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek I., zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Gustaw Romer (czyta):

II. Upoważnia się Wydział krajowy do mianowania extra statum jednego inżyniera I. klasy w oddziale techniczno-drogowym do zastępowania inżyniera tejże klasy, przydzielonego do krajowego biura kolejowego.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek II., zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty. Punkt 6. (czyta):

Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego w przedmiocie poboru denaturowanej soli dla bydła na podstawie ustawy z dnia 30. marca 1893. (Nr. 65. Dz. u. kr.) (Aleg. 139.)

Sprawozdawca p. Brykczyński ma głos.

Sprawozdawca p. Brykczyński (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 139.)

Sekretarz p. Słonecki Jan Duklan. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał na jakich warunkach, przy magazynach

sprzedaży krajowej soli kuchennej, we wszystkich miasteczkach, będących siedzibą sądów powiatowych, dały się zaprowadzić magazyny soli bydłowej, dozwolone rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 28. grudnia 1894 r. i w tym celu, postarał się wyjednać u c. k. Rządu potrzebne koncesye w myśl §. 2. tegoż rozporządzenia, przeprowadził rokowania z zastępcami sprzedaży soli kuchennej, a w razie pomyślnych wyników, magazyny soli bydłowej jeszcze w bieżącym roku zaprowadził.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem, by dla Galicyi Wschodniej, gdzie sól bydłowa z powodu zbyt wielkiej odległości od miejsca wyrobu wypada za drogo, zezwolił na sprzedawanie jako sól bydłową, omoków szczególnie po możliwie najniższej cenie

III. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby dotychczasowe rozporządzenie wykonawcze zmienił w ten sposób, żeby zwierzchności gminne i obszary dworskie obowiązane były odtąd tylko do uskutecznienia corocznie wykazu każdego rodzaju bydła posiadanego przez każdego gospodarza w gminie.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, aby obniżył cenę soli bydłowej.

Tem samem petycye do l. 804, 805, 483, 253, 434, 439, 624, 870, 872, 873. w sprawie ułatwienia zakupna soli bydłowej uważa się za załatwione.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał na jakich warunkach przy magazynach sprzedaży krajowej soli kuchennej we wszystkich miasteczkach będących siedzibą sądów powiatowych, dały się zaprowadzić magazyny soli bydłowej, dozwolone rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 28. grudnia 1894 r. i w tym celu postarał się wyjednać u c. k. Rządu potrzebne koncesye w myśl §. 2. tegoż rozporządzenia, przeprowadził rokowania z zastępcami sprzedaży soli kuchennej, a w razie pomyślnych wyników, magazyny soli bydłowej jeszcze w bieżącym roku zaprowadził.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek I., zechce rękę podnieść. (Większość.) Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem, by dla Galicyi Wschodniej, gdzie sól bydłowa z powodu zbyt wielkiej odległości od miejsca wyrobu wypada za drogo, zezwolił na sprzeda-

wanie jako sól bydłęca, omoków szczególnie po możliwie najniższej cenie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek II, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

III. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby dotychczasowe rozporządzenie wykonawcze zmienił w ten sposób, żeby zwierzchności gminne i obszary dworskie obowiązane były odtąd tylko do uskutecznienia corocznie wykazu ilości każdego rodzaju bydła posiadanego przez każdego gospodarza w gminie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek III, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Brykczyński (czyta):

IV. Wzywa się c. k. Rząd, aby obniżył cenę soli bydłowej.

Tem samem petycyje do l. 804, 805, 483, 253, 434, 439, 624, 870, 872, 873, w sprawie ułatwienia zakupu soli bydłowej uważa się za załatwione.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek IV, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 7. porządku dziennego.

Z powodu nieobecności sprawozdawcy usuwam ten punkt z porządku dziennego.

Punkt 8. (czyta):

Sprawozdanie komisji prawniczej z petycji gminy Jagielnicy względem utworzenia nowego sądu powiatowego w miasteczku Jagielnicy w powiecie Czortkowskim. (Aleg. 140).

Sprawozdawca p. Krynicki ma głos.

Głosy. Nieobecny w Izbie!

P. Dr. Zoll. Proszę o głos.

Marszałek. P. Zoll ma głos.

P. Dr. Zoll. Ja obejmę referat w zastępstwie p. Krynickiego.

Marszałek. P. Zoll ma głos w zastępstwie p. sprawozdawcy.

Sprawozdawca p. Dr. Zoll (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 140).

Sekretarz p. Słonecki Duklan. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Dr. Zoll (czyta):

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, żeby przyspieszył będące w toku dochodzenia w spra-

wie reaktywowania Sądu powiatowego w Jazłowcu, i w połączonej z tem sprawie utworzenia nowego Sądu powiatowego w Jagielnicy, a potem, w miarę wyników tych dochodzeń przedłożył odpowiednie wnioski na najbliższej sesji sejmowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 9. (czyta):

Sprawozdanie komisji budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie prośby m. Nowego Sącza o pożyczkę w celu odbudowania spalonych części miasta. (Aleg. 141).

Sprawozdawca p. Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 141).

Sekretarz p. Słonecki Duklan. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

Wysoki Sejm powziąć raczy uchwałę następującą:

Uchwała.

1. Sejm przyjmuje na skarb krajowy obowiązek opłacania przez lat dwadzieścia odsetek bieżących, w wysokości oznaczonej w 2. ustępie uchwały, od pożyczki 200.000 zł. w. a., którą gmina miasta Nowego Sącza zaciągnie na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, na uregulowanie ulic w spalonej części miasta i na inne inwestycje.

2. Odsetki te, najwyższej po 4%, opłacać będzie skarb krajowy przez pierwszych dziesięć lat po zaciągnięciu pożyczki, od całej sumy pożyczkowej 200.000 zł w. a. zaś przez następne lat dziesięć od sumy kapitalnej zmniejszanej corocznie o 20.000 zł. w. a.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu czuwać nad tem, aby pożyczki tej używała gmina miasta Nowego Sącza na cele wymienione w ustępie 1. uchwały niniejszej.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał uwolnienie od opłaty taks, stempli i należności prawnych, skrypta dłużne, podania o intabulacje i extabulacje oraz kwity i w ogóle wszelkie dokumenta i akta prawne, odnoszące się do tej pożyczki.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

1. Sejm przyjmuje na skarb krajowy obowiązek opłacania przez lat dwadzieścia odsetek bieżących, w wysokości oznaczonej w 2. ustępie uchwały, od pożyczki 200.000 zł. w. a., którą gmina miasta Nowego Sącza zaciągnie na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, na uregulowanie ulic w spalonej części miasta i na inne inwestycje.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt 1, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

2. Odsetki te, najwyżej po 4%, opłacać będzie skarb krajowy przez pierwszych dziesięć lat po zaciągnięciu pożyczki, od całej sumy pożyczkowej 200.000 zł. w. a., zaś przez następne lat dziesięć od sumy kapitałnej zmniejszanej corocznie o 20.000 zł. w. a.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt 2, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu czuwać nad tem, aby pożyczki tej używała gmina miasta Nowego Sącza na cele wymienione w ustępie 1. uchwały niniejszej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt 3, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał uwolnienie od opłaty taks, stempli i należytości prawnych, skrypta dłużne, podania o intabulacje i ekstabulacje oraz kwity i w ogóle wszelkie dokumenta i akta prawne, odnoszące się do tej pożyczki.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje punkt 4, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sekretarz p. Duklan Słonecki. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Kto przyjmuje tę uchwałę w trzecim czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęta.

Następuje punkt 10. (czyta):

Sprawozdanie komisji budżetowej z petycji konwentu PP. Benedyktynek w Przemyśle o wyznaczenie zasiku 5 000 zł. w. a. na budowę domu dla pomieszczenia szkoły robót kobiecych. (Aleg. 142.)

Sprawozdawca p. Chrzanowski ma głos.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 142).

P. Duklan Słonecki. Uwolnić od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto ten wniosek przyjmuje, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Proszę o odczytanie wniosku.

Sprawozdawca p. Chrzanowski. Przed odczytaniem wniosku wnoszę sprostować omyłkę druku w sprawozdaniu, mianowicie na stronie 2. alinea siedemnasta zamiast „1.100 zł.“ ma być „11.100 zł.“ Odczytam wnioski:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm udziela Konwentowi PP. Benedyktynek w Przemyśle pożyczki bezprocentowej w kwocie 5 000 zł. w. a. na postawienie budynku dla pomieszczenia szkoły robót kobiecych, utrzymywanej przez ten konwent.

2. Pożyczkę tę winien spłacić Konwent PP. Benedyktynek, począwszy od r. 1897, w ciągu lat siedemnastu, ratami rocznymi po 300 zł. w. a. rocznie przez lat 16, zaś w siedemnastym roku resztę pożyczki 200 zł. w. a.

3. Wydział krajowy wypłaci Konwentowi PP. Benedyktynek w Przemyśle tę pożyczoną kwotę 5.000 zł. w r. b., jak tylko konwent złoży deklarację co do spłacenia tej pożyczki ratami w terminach oznaczonych na drugim punkcie uchwały niniejszej. Na pokrycie tej pożyczki zamieścić należy w XVII. rubryce wydatków budżetu na rok 1895 kwotę 5.000 zł. w. a.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta.

Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

1. Sejm udziela Konwentowi PP. Benedyktynek w Przemyśle pożyczki bezprocentowej w kwocie 5.000 zł. w. a. na postawienie budynku dla pomieszczenia szkoły robót kobiecych, utrzymywanej przez ten konwent.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek 1., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

2. Pożyczkę tę winien spłacić Konwent PP. Benedyktynek, począwszy od r. 1897, w ciągu lat siedemnastu, ratami rocznymi po 300 zł. w. a. rocznie przez lat 16, zaś w siedemnastym roku resztę pożyczki 200 zł. w. a.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek 2., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Chrzanowski (czyta):

3. Wydział krajowy wypłaci Konwentowi PP. Benedyktynk w Przemysłu tę pożyczoną kwotę 5.000 zł. w. r. b., jak tylko konwent złoży deklarację co do spłacenia tej pożyczki ratami w terminach oznaczonych w drugim punkcie uchwały niniejszej. Na pokrycie tej pożyczki zamieścić należy w XVII. rubryce wydatków budżetu na rok 1895 kwotę 5000 zł. w. a.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek 3., zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 11. porządku dziennego tj. (czyta):

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji gmin Wrzawy, Antoniów, Pniów, Orzechów, Witkowice i Chwałowice o wybudowanie im nowej drogi.

Sprawozdawca p. Dr. Midowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Midowicz (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej w sprawie petycji gmin Wrzawy, Antoniów, Pniów, Orzechów, Witkowice i Chwałowice o wybudowanie im drogi.

Wysoki Sejmie! Gminy Wrzawy, Antoniów, Pniów, Orzechów, Witkowice i Chwałowice położone w powiecie tarnobrzeskim przedstawiając smutne swe położenie, iż nie tylko, że jako zamknięte między rzekami Wisłą i Sanem narażone są na coroczne nieraz straszne wylewy, lecz że nadto ponoszą dotkliwie szkody w najżywniejszych swych interesach w skutek braku komunikacji z Gorzycami lub Skowierzynem, — proszą o „podanie im miłosiernej ręki przez wybudowanie im w tym zakątku powiatu odpowiedniej drogi“ nie oznaczają jednak jej kierunku.

Sprawa budowy lub rekonstrukcji dróg miejscowych należy w moc ustawy drog. przede wszystkim do zakresu działania miejscowych władz autonomicznych, z drugiej atoli strony nieszczęsne położenie gmin petycjonujących na coroczne wylewy Wisły i Sanu narażonych wskazuje, że im wśród ciężkich warunków, w jakich pozostają, choć częściową ulgę przynieść należy w sposób ustawą drog. określony. Komisya drogowa też żywiąc przekonanie, że Wydział krajowy po sprawdzeniu stanu rzeczy w petycji przedstawionego chętnie przyjdzie petentom z pilną pomocą, jeśli oni sami w sposób ustawą określony do budowy pożądanej drogi przystąpią, wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję gmin Wrzawy i innych z dnia 12. stycznia 1895 do l. 495 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i pouczenia petentów, w jaki sposób uzyskać mogą subwencję na budowę czy naprawę drogi pożądanej“.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej z petycji Wydziału Rady powiatowej w Sokalu o przyznanie mu większej dotacji na budowę dróg.

Sprawozdawca poseł Midowicz ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Midowicz (czyta):

Sprawozdanie

komisji drogowej w sprawie petycji Wydziału Rady powiatowej w Sokalu o przyznanie mu wyższej dotacji na budowę dróg.

Wysoki Sejmie!

Wydział Rady powiatowej w Sokalu twierdzi w petycji z dnia 4. stycznia 1895. do l. 250, że powiat sokalski jest wielce upośledzonym pod względem dróg, ile że na 900 kilometrów posiada tylko 8 kilometrów drogi murowanej na trakcie krystynopolskim, przynajmniej jednakże, że aż do 1892 roku żadnych u siebie nie budował dróg, zaś obecnie okolicznościami zmuszony postanowił wydatniejszą w tym względzie rozwinąć akcję, mianowicie wybudować w ciągu 11 lat 44 kilometry, zatem corocznie około 4 kilometry dróg na dwóch traktach, z Bełża do Wareża i z Sokala do Byszowa, kosztem 25 do 28 tysięcy zł. corocznie; wyjaśnia następnie Wydział Rady powiatowej, że na pokrycie zamierzonej tej budowy, uchwaliła Rada powiatowa wstawiać do każdorocznego budżetu kwotę 12.000 zł., zaś strony interesowane obowiązały się składać na ten cel corocznie dobrowolne datki w łącznej kwocie 2 000 zł. tak, iż potrzebnąby mu była na zupełne kosztów każdorocznej budowy pokrycie subwencya w kwocie 12.000 zł., a ponieważ Wydział krajowy przyznał mu na budowę wymienionych dróg roczną subwencję do wysokości 50% kosztów budowy z tem jednak zastrzeżeniem, że coroczna ta subwencya nie może przekraczać kwoty 7 000 zł., prosi Wysoki Sejm o podwyższenie tej przyznanej subwencyi z kwoty 7.000 zł. do kwoty 12.000 zł.

Komisya drogowa jakkolwiek z uznaniem podnieść musi terazniejszą energię i ofiarną powiatu, z jaką tenże przystąpił do budowy dróg tak mu wielce potrzebnych a zaniebanych, jak przynajmniej, nie może przecież oświadczyć się za udzieleniem tak wielkiej powiatowi sokalskiemu dotacji rocznej z tej przyczyny, że udzielenie jej nastąpiłoby musiało z ujmą i powstrzymaniem takiejże samej dawno już rozwiniętej akcji w innych powiatach, które acz uboższe pod względem wydatności dodatków przecież od lat wielu choć skromniej zawsze jednak stale budżety swe na cele budowy dróg obciążały i obciążają; a nadto udzielenie tak znacznej

dotacyi pociągnęłoby za sobą koniecznie przekroczenie uchwalonego przez Wysoki Sejm na subwencye drogowe ryczałtu.

Z tych powodów wnosi komisya drogowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziału Rady powiatowej w Sokalu z dnia 4. stycznia 1895 do l. 250 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia w myśl obowiązujących okólników.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji drogowej w sprawie petycji gminnej Wiśniowczyk i innych o wybudowanie drogi z Podhajec na Wiśniowczyk do Dobropola.

Sprawozdawca poseł Midowicz ma głos

Sprawozdawca p. Dr. Midowicz (czyta):

Sprawozdanie komisji drogowej w sprawie petycji gminy Wiśniowczyka i innych o wybudowanie drogi z Podhajec na Wiśniowczyk do Dobropola.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchności gminne z Wiśniowczyka, Zarwanicy, Sapowa i Hajwronki wraz z ludnością tameczną odwołując się do okoliczności w petycji zeszłorocznej do l. 252/1894 wniesionej przytoczonych a żadnych nowych nie przytaczając, proszą w roku bieżącym ponownie, aby im wybudowano drogę między Podhajcami a Dobropolem. W przeszłym roku Wysoki Sejm na podstawie sprawozdania komisji drogowej, mianowicie z powodu, że sprawa budowy lub naprawy dróg należy do zakresu działania miejscowych władz autonomicznych, powziął był na posiedzeniu w dniu 30. stycznia 1894 odbytem uchwałę przejścia nad petycją do porządku dziennego. Stan sprawy w niczem się do dziś dnia nie zmienił, przeto powinnaby komisya drogowa przedłożyć Wysokiemu Sejmowi taki sam, jak w roku zeszłym wniosek.

Z uwagi jednak, że komisya drogowa żywi to przekonanie, iż Wydział krajowy nie odmówi petentom pomocy i subwencyi na budowę pożądaną przez nich drogi, jeżeli tylko petenci sami zajmą się budową w sposób ustawą drogową określony, przeto wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę gmin Wiśniowczyka, Zarwanicy, Sapowa i Hajwronki z dnia 10. stycznia 1895 l. 401 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ponczenia petentów, w jaki sposób uzyskać mogą subwencyę na budowę lub naprawę drogi pożądaną.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji podatkowej z petycji Wydziału powiatowego w Bohorodczanach w sprawie uregulowania poboru podatków w gminach.

Sprawozdawca p. Rogoyski ma głos.

Sprawozdawca p. Rogoyski (czyta):

Sprawozdanie

komisji podatkowej z petycji l. 365. wydziału powiatowego w Bohorodczanach co do uregulowania poboru podatków w gminach.

W powiecie Bohorodczańskim odbywa się pobór podatków gruntowych i domowych dotąd przez kolektantów w gminach.

Tamtejszy Wydział powiatowy spodziewa się przez projektowane już utworzenie drugiego c. k. Urzędu podatkowego w powiecie niezadługo doczekać zaprowadzenia systemu indywidualnego poboru podatków wprost przez c. k. Urzędy podatkowe; — obawia się jednak powołując się na petycyę Wydziału powiatowego w Mościskach z dnia 31. marca 1893 l. 3.483., aby pod naciskiem c. k. Starostw gminy nie podejmowały się wykonywania poboru podatków nadal w sposób dotychczasowy.

Zważywszy, że ścisłe przeprowadzenie indywidualnego poboru podatków gruntowych i domowych przez c. k. Urzędy podatkowe w tych powiatach, w których liczba tychże już pomnożoną została, jsst dla ludności wiejskiej wielce pożądaną, wnosi komisya podatkowa:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Wydziału powiatowego w Bohorodczanach odstępuje się c. k. Rządowi do wiadomości i uwzględnienia w swoim czasie.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 15.:

Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Karola Schmieda, b. ekonoma Zakładu Kulparkowskiego o zatrzymanie w dotychczasowej służbie względnie o przyznanie emerytury po 15 zł. miesięcznie.

Sprawozdawca poseł Okuniewski ma głos.

Sprawozdawca Dr. Okuniewski (czyta):

Wysoki Sejmie!

Karol Schmied ekonom w zakładzie obłąkanych w Kulparkowie został po 23 letniej służbie w tym zakładzie przez dyrektora tegoż Zakładu Dr. Neussera rzekomo bez podania przy-

czynny ze służby wydalony. Prosi on obecnie o przyjęcie go napowrót na stanowisko poprzednio zajmowane a względnie o dar z łaski po 15 zł. miesięcznie.

Komisya petycyjna wnosi:

Petycję Karola Schmieda do L. 572/95 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

(Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz obejmuje przewodnictwo).

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następnie punkt 16. Sprawozdanie komisji przemysłowej o petycji J. Hönigsvalda, właściciela patentu na wyrób kół tarczowych kutyh, o bezprocentową pożyczkę 50.000 zł. na założenie fabryki takich kół w Żywcu.

Sprawozdawca poseł Weigel ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Weigel (czyta):

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej sejmowej o petycji J. Hönigsvalda, radcy rządowego i właściciela patentu na wyrób kół tarczowych kutyh o bezprocentową pożyczkę 50.000 zł. z funduszy krajowych na założenie fabryki takich kół w Żywcu lub pobliżu, płatną po wykończeniu teje fabryki.

Wysoki Sejmie!

Właściciel patentu na wynalazek kół tarczowych do wagonów kolejowych, (kół wykutych w właściwy sposób z żelaza kutego) p. J. Hönigsvald w Wiedniu na ręce posła Stanisława Szczepanowskiego wniósł prośbę o bezprocentową pożyczkę 50.000 zł. płatną po założeniu fabryki, którą z dogodnych do tej fabrykacji powodów w Żywcu lub okolicy wystawić pragnie, obliczając kosztorys na 400.000 zł. w kapitale zakładowym i obrotowym; i preliniując, że rocznie 10.000 takich kół tarczowych do wagonów kolejowych sąsiednich kolei potrzebować będą zarządy kolejowe.

Pobieżny projekt tego przedsiębiorstwa i kosztorys ogółowy nie podają możliwości obliczenia szans takiej fabryki; projektujący liczy na obsługę kolei krajowych i przytycznych jak kolei Koszycko-bogumińskiej ewentualnie ościennych.

Z uwagi, że do poważnego rozbioru takiego projektu trzebaby dan bardziej szczegółowych co do popłatności takiego przedsiębiorstwa lubo liczy ono na to, że kapitał przyniósłby 8mio procentowe odsetkowanie i że gdyby tylko za każde koło fabryka co najmniej 37 zł. dostawała a własny wydatek na sporządzenie takiego koła 18 względnie 25 zł. by kosztował widocznego zysku spodziewały się można, to jednak mimo

że projekt zysk roczny czysty na 67.000 zł. podaje, rentowność przedsiębiorstwa tego przepowiedzieć się snadnie nie da; choć przeczyć nie chcemy:

że w pomyślnym razie przybyłaby znaczna gałęź rozwoju przemysłu fabrycznej w kraju, dająca zarobek sporej liczbie robotników i utrzymanie ich rodzin.

Nie przesadzając wszakże już z góry skutku, komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję tę przesyła się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z krajową komisją przemysłową projekt ten zbadał i z takowym stosownie postąpił.

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Przystępujemy do punktu 17. Sprawozdanie komisji przemysłowej o petycji związkowej fabryki pieców kaflowych w Dębnikach pod Krakowem o udzielenie pożyczki a względnie subwencji.

Sprawozdawca poseł Weigel ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Weigel (czyta):

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej sejmowej o petycji związkowej fabryki pieców kaflowych w Dębnikach pod Krakowem, proszącej na ręce Franciszka Jabłońskiego tamże, o najłaskawsze udzielenie pożyczki względnie subwencji.

Wysoki Sejmie!

Franciszek Jabłoński i Jan Blaut przedstawiciele związkowej fabryki kafi w Dębnikach ad Podgórze założonej tam w r. 1888 upraszają celem poparcia tego przemysłu o udzielenie im pożyczki ewentualnie w drodze łaski subwencji; bez bliższego podania rękoi i warunków, kwoli rozpoznania tej prośby.

Komisya sejmowa przemysłowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję tę odsyła się do Wydziału krajowego dla zbadania szczegółów i stosownego poinformowania petentów.

Wice-marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 18. Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Jana Nalborczyka o udzielenie mu subwencji na podróż do Włoch i Paryża dla dopełnienia studyów.

Sprawozdawca poseł Weigel ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Weigel (czyta):

Sprawozdanie

przemysłowej komisji sejmowej o petycji Jana Nalborczyka co do udzielenia mu subwencji na półroczny wyjazd do Włoch i Paryża, dla dopełnienia studyów

Wysoki Sejmie!

Jan Nalborczyk artysta rzeźbiarz i nauczyciel c. k. zawodowej szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem wniósł dnia 4. stycznia 1895 roku do Ls. 305 na ręce posła Dra Asnyka petycję do Wysokiego Sejmu o udzielenie mu stypendyum na półroczny wyjazd do Włoch i Paryża celem dopełnienia swych studyów.

Petycja 6-ma załącznikami poparta naprowadza, że proszący ukończywszy oddział rzeźbiarski w szkole sztuk pięknych w Krakowie i cesarskiej akademii sztuk pięknych w Wiedniu jako stypendysta rządowy z powodu braku dalszych środków utrzymania się i wykształcenia objął od 2 lat posadę nauczyciela w c. k. zawodowej szkole przemysłu drzewnego w Zakopanem, przypuszczając, że zaoszczędzi coś na dalsze wykształcenie się i podróż za granicę, gdyż w praktyce uczuwał pewien brak wiadomości w zawodzie swoim, jakieby uzupełnić mógł kilkumiesięcznym choćby pobytom i pracą we Włoszech i Paryżu, czego zaś bez pomocy i fundusów osiągnąć mu niepodobna.

Pokładając więc dowody chlubnych postępów ze szkoły sztuk pięknych w Krakowie z ukończenia 4-go roku ces. akademii sztuk pięknych w Wiedniu, świadectwo z muzeum narodowego krakowskiego i otrzymanego medalu brązowego szkoły sztuk pięknych w Krakowie, tudzież pierwszej nagrody otrzymanej w akademii sztuk pięknych w Wiedniu, prosi o udzielenie mu środków na półroczny wyjazd do Włoch i Paryża, aby tamże pracować i braki wykształcenia nabyciem potrzebnych wiadomości i nauki pokonać zdołał.

Komisja przemysłowa sejmowa po zbadaniu świadectw uzdolnienia petenta przekonawszy się, że odnoszone przez niego dotąd pochwały i uznania rokują dobry skutek, gdyby się jeszcze przez pół roku kształcił we Włoszech i Paryżu — wniosła:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję Jana Nalborczyka, artysty rzeźbiarza i nauczyciela w oddziale rzeźbiarskim zawodowej szkoły drzewnego przemysłu w Zakopanem, przesyła się Wydziałowi krajowemu, aby po zasięgnięciu zdania dyrekcji szkoły fachowej w Zakopanem poparł prośbę Nalborczyka jako b. stypendysty rządowego u c. k. Ministerstwa oświaty.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda,

rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Pawła Fröhlicha, właściciela warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych w Starym Sączu o pożyczkę 2.000 zł. z funduszu przemysłowego na rozszerzenie i ulepszenie warsztatu.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycji Pawła Fröhlicha, właściciela warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych w Starym Sączu, o udzielenie pożyczki z funduszu przemysłowego w wysokości 2.000 zł. na rozszerzenie i ulepszenie warsztatu.

Wysoki Sejmie!

Właściciel warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych p. Paweł Fröhlich ze Starego Sącza uprasza o udzielenie mu pożyczki z funduszu przemysłowego w wysokości 2000 zł.

Petent na poparcie swej prośby podaje, że w r. 1889 otrzymał pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 1000 zł., raty regularnie spłaca i z pożyczki pierwotnie udzielonej pozostaje winien jedynie kwotę 150 zł., wreszcie, że pożyczki wyższej potrzebuje na ulepszenie i dalsze rozszerzenie warsztatu. Z uwagi, że Paweł Fröhlich za wykonane w swoim warsztacie wyroby znajduje wszechstronne uznanie u swych odbiorców i z uwagi na naprowadzone w petycji motywa —

Komisja przemysłowa wniosła:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Petycję Pawła Fröhlicha, właściciela warsztatu wyrobu narzędzi rolniczych w Starym Sączu z prośbą o udzielenie pożyczki z funduszu przemysłowego w wysokości 2000 zł., odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji huculskiej spółki przemysłowej w Kołomyi o udzielenie jednorazowej subwencji 400 zł.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycji huculskiej spółki przemysłowej w Kołomyi o udzielenie jednorazowej subwencji w wysokości 400 zł. a. w.

Wysoki Sejmie!

Huculska spółka przemysłowa w Kołomyi założyła i utrzymywała warsztat naukowy dla

domowego przemysłu drzewnego. Do utrzymania warsztatu fundusz krajowy przyczynił się roczną subwencją i wypłacał tak długo dopokąd w Kołomyi nie weszła w życie c. k. Państwowa szkoła zawodowa dla przemysłu drzewnego. Spółka nie rości sobie pretensyi do subwencji z powyżej określonego stosunku, jednakowoż zaznacza, że pomimo otwarcia szkoły państwowej warsztat naukowy w skromniejszym zakresie utrzymywać będzie, szczególnie dla uczniów, którzy nie mają warunków przyjęcia do szkoły państwowej a wreszcie, że wskutek zepsucia towarów wysłanych na wystawę krajową poniosła znaczną stratę i na pokrycie strat uprasza o udzielenie subwencji. Mając na uwadze powody w petycyi naprowadzone komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Huculskiej spółki przemysłowej w Kołomyi o udzielenie jednorazowej subwencji w wysokości 400 zł. odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i stosownie do wyniku badań odpowiedniego załatwienia.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Sprawozdawcy Dunajewskiego o udzielenie subwencji albo pożyczki 500 zł. na założenie wzorowego warsztatu ślusarskiego we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycyi Gustawa Dunajewskiego, wykształconego w artystycznym ślusarstwie o udzielenie subwencji ewentualnie pożyczki w wysokości 500 zł. na cel założenia wzorowego warsztatu ślusarskiego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Wedle dołączonych do petycyi świadectw Gustaw Dunajewski kształcił się we Lwowie i Wiedniu w artystycznym ślusarstwie i w obranym przez siebie zawodzie posiada zupełne uzdolnienie do samoistnego prowadzenia warsztatu. Treść petycyi nie daje jeszcze zupełnego dowodu, czy petent posiada odpowiednie warunki, by mógł otrzymać zasiłek ewentualnie pożyczkę z funduszu przemysłowego, przeto komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Petycyę Gustawa Dunajewskiego, ślusarza artystycznego we Lwowie o zasiłek ewentualnie o pożyczkę w wysokości 500 zł. na cele założenia wzorowego warsztatu ślusarskiego — odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie kra-

jowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia.

Wicemarszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Karola Scholca, nauczyciela w Orzakówce (pow. Brzozowski) o udzielenie zasiłku w celu kształcenia się za granicą w pewnej obranej gałęzi przemysłu.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycyi Karola Scholca nauczyciela w Orzakówce o udzielenie zasiłku w celu kształcenia się za granicą w pewnej obranej gałęzi przemysłu.

Wysoki Sejmie!

Karol Scholc, nauczyciel szkoły ludowej z Orzakówki uprasza o zasiłek w celu kształcenia się w pewnej gałęzi przemysłu odpowiedniej jego zdolnościom. Wedle zasięgniętej informacji w krótkiej drodze tenże nauczyciel posiadać ma nadzwyczajny talent szczególnie do ślusarstwa artystycznego a zarazem zamiłowanie i chęć do pracy w przemyśle rękodzielniczym, przeto komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Karola Scholca nauczyciela z Orzakówki o udzielenie zasiłku na kształcenie się za granicą w pewnej gałęzi przemysłu

„Odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia“.

Wice-marszałek ks. Metropolita dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisji, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 23. Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Jakóba Karpińskiego, majstra wyrobów koszykarskich w Nowym Sączu o udzielenie zapomogi a względnie pożyczki na podtrzymanie warsztatu.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta).

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycyi Jakóba Karpińskiego, majstra wyrobów koszykarskich z Nowego Sącza o udzielenie zapomogi względnie pożyczki za odpowiednią poręką na podtrzymanie warsztatu.

Wysoki Sejmie!

Petent Jakób Karpiński posiada warsztat wyrobów koszykarskich w Nowym Sączu — w tymże warsztacie zatrudnia znaczną ilość ubo-

gich robotników, jednakowoż dla braku kapitału obrotowego zawisły jest w zupełności od handlarzy. W celu uzyskania potrzebnej gotówki do obrotu uprasza o udzielenie subwencji ewentualnie pożyczki za odpowiednią poręką.

Zważywszy, że żądanie petenta nie jest cyfrowo określone a treść petycyi nie daje dostatecznej podstawy do oceniania czy i o ile tenże posiada warunki do uzyskania zasiłku ewentualnie pożyczki z funduszu przemysłowego, przeto:

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Jakóba Karpińskiego Ls. 431. o udzielenie zasiłku ewentualnie pożyczki z funduszu przemysłowego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia.

Wice-marszałek ks. Metropolita dr. Sembratowicz. Rozprawa otwartwa. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Następuje: Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Reprezentacyi m. Rohatyna, o zaprowadzenie tamże warsztatów poprawnych dla kuśnierstwa i sukiennictwa.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta).

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej z petycyi Reprezentacyi gminy król. wolnego miasta Rohatyna o zaprowadzenie w Rohatynie warsztatów poprawnych dla kuśnierstwa i sukiennictwa.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya gminy m. Rohatyna w petycyi swej przedstawia dzisiejszy nader smutny stan mieszczan tamtejszych, zatrudnionych w kuśnierstwie i sukiennictwie.

Wedle twierdzenia Repr. gminy zaprowadzenie wzorowych warsztatów dla nauki kuśnierstwa i sukiennictwa spowoduje ulepszenie wyrobów a temsamem przyczyni się skutecznie do rozwoju tego przemysłu jak również do podźwignięcia mieszczan od grożącej im ruiny materialnej.

Zważywszy, że wedle sprawozdania Wydziału krajowego w zakresie przemysłu krajowego, przedłożonego Sejmowi pod datą 5. stycznia b. r. sprawa zaprowadzenia poprawnych warsztatów jest w toku i że Wydział krajowy w tym przedmiocie odpowiednie wnioski przedstawi, przeto Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Petycyę Repr. gminy m. Rohatyna Ls. 494, odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do odpowiedniego załatwienia“.

Wice-marszałek ks. Metropolita dr. Sembratowicz. Rozprawa otwartwa. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, roz-

prawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Z porządku dziennego następuje punkt 25. Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Jana Golińskiego b. ucznia szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem o subwencję a względnie pożyczkę 200 zł. na założenie warsztatu rzeźbiarskiego.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta).

Sprawozdanie

Komisji przemysłowej z petycyi Jana Golińskiego, ukończonego ucznia c. k. szkoły zawodowej przemysłu drzewnego w Zakopanem, o udzielenie subwencji ewentualnie pożyczki w wysokości 200 zł. na założenie warsztatu rzeźbiarskiego.

Wysoki Sejmie!

Petent, Jan Goliński, był stypendysta Wydziału krajowego wedle dołączonego świadectwa ukończył z dobrym postępem c. k. szkołę zawodową przemysłu drzewnego w Zakopanem i zamierza obecnie założyć samoistny warsztat dla wyrobów rzeźbiarskich.

Że treść petycyi nie daje dostatecznego dowodu czy petent posiada odpowiednie warunki, by mógł uzyskać zasiłek ewentualnie pożyczkę z funduszu przemysłowego, przeto

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Petycyę Jana Golińskiego Ls. 574. odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia“.

Wice-marszałek ks. Metropolita dr. Sembratowicz. Rozprawa otwartwa. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 26. Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycyi Józefa Bernasia z Piotrkowic o subwencję na rozszerzenie miodosytni.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycyi Józefa Bernasia z Piotrkowic o udzielenie subwencji na cel rozszerzenia miodosytni.

Wysoki Sejmie!

Petycyja Józefa Bernasia nie zawiera dowodów ani też podstaw, któreby uprawniać mogły petenta do uzyskania zasiłku se skarbu krajowego, przeto

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Nad petycyą Józefa Bernasia L. s. 599 o udzielenie subwencji 300 zł. na rozszerzenie miodosytni przechodzi Sejm do porządku dziennego,

Wicemarszałek JE, ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje punkt 27.

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Wład. Jankowskiego, właściciela warsztatu mechanicznego w Zborowie o subwencję albo pożyczkę 4.000 zł. z funduszu przemysłowego na rozszerzenie warsztatu.

Sprawozdawca p. Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta).

S p r a w o z d a n i e

komisji przemysłowej z petycji Władysława Jankowskiego, właściciela warsztatu mechanicznego w Zborowie o subwencję ewentualnie pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 4000 zł. na cele rozszerzenia warsztatu.

Wysoki Sejmie!

W petycji swej p. Władysław Jankowski, właściciel mechanicznego warsztatu w Zborowie, uprasza o subwencję ewentualnie pożyczkę z funduszu przemysłowego w wysokości 4.000 zł

Poświadczenia, dołączone do petycji niewątpliwie udowadniają, że Władysław Jankowski rzeczywiście jest właścicielem warsztatu mechanicznego w Zborowie i że wykonane przez penta roboty znalazły u odbiorców wszechstronne uznanie.

Wprawdzie udzielenie subwencji w tak znacznej kwocie uważa komisja za wprost niemożliwe, jednakowoż nie przesądza prośbę penta w tym kierunku, iżby otrzymać mógł pożyczkę z funduszu przemysłowego zwłaszcza, że posiada własny warsztat mechaniczny.

Z naprowadzonych powyżej powodów komisja przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycję Władysława Jankowskiego, właściciela warsztatu mechanicznego w Zborowie z prośbą o uzyskanie pożyczki z funduszu przemysłowego w wysokości 4000 zł. odstępuje się Wydziałowi krajowemu, względnie krajowej komisji przemysłowej do zbadania i odpowiedniego załatwienia.

Wicemarszałek JE. Ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość), Jest przyjęty.

Następuje punkt 28.

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Zwierzchności gminnej miasteczka Założce o założenie tamże warsztatu wzorowego dla nauki tkactwa.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

S p r a w o z d a n i e

komisji przemysłowej z petycji zwierzchności gminnej miasteczka Założce o założenie tamże warsztatu wzorowego dla nauki tkactwa.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminna miasta Załoziec uprasza o założenie warsztatu dla nauki tkactwa. W petycji zwierzchność gminna podnosi tę okoliczność, że mieszkańcy gminy Załoziec, liczącej 8.000 dusz przeważnie są ubodzy i trudnią się tkactwem a w szczególności wyrabiają płótna, ręczniki, obrusy, kilimki i t. p.

Wyroby uskuteczniają się na dawnej konstrukcji warsztatach i dla tych powodów tamtejsi tkacze tak co do jakości wyrobu jak również i cen konkurować nie mogą z wyrobami, które wykonane zostały na ulepszonych warsztatach.

Zważywszy, że sprawa utworzenia warsztatu wzorowego dla nauki tkactwa w Załozcach nie jest dojrzała, bowiem wpierw poprzedzić muszą badania fachowe w dalszej konsekwencji rokowania z czynnikami miejscowymi czy i o ile do założenia i utrzymania warsztatu naukowego przyczyniać się zechcą, przeto Komisja przemysłowa wnosi,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycję gminy Założce o założenie warsztatu wzorowego dla nauki tkactwa odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do odpowiedniego zbadania, przeprowadzenia układów i zdania sprawy Sejmowi na najbliższej sesji.

Wicemarszałek JE. Ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Do głosu zapisany p. Barwiński. Udzielam mu go.

P. Barwiński. Skoro wpłynęła petycja gminy Założce mawiem ochotu wyskazywać motyw, jaki sponukały mene tuju petyciu jak najhorjatsze poperty. Nyni, koły komisja promysłowa prychylaje się do żądania toho mista, dodaju jeszcze, szczo by w tij storoni kraju, de tak oposiudnyj jest promysł kilimkarskij, należałoby dokończe nawit z pewnymy ofiramy kraju ustroity taku szkołu, kotraby buła w syli promysł toj postawyty na wyższym stepeni rozwoju jak do teper je.

Wystawa krajewa wykazała, szczo tam, de zawedno warszaty, promysł nasz domasznyj może konkurowaty całkom uspiszno z zahranycznym. Otże koły by i tut w toj storoni kraju czerez zawedno wzircewoho tkacko-kilimkarskoho warsztatu, kraj nasz pryjszow w pomiez toi hałuzi promysłu, to ne sumnywaju się szczo w duże korotkim czasi możnaby ludnosity toj storony kraju znaczo pomoczy do materyalnoho podwyhnenia. Zachody pp. Fedorowycziw w Klebanci, w Towstym i Wiluni pokazujut, szczo toj promysł kilimkarskij dijszno zasłuhuje na usil-

nniejsze popertie i dlatoho pidperaju tuju sprawu jak najhoriatsze, proszuczy, szczyby Wydił krajewyj takoz tuju sprawu jak najprychylnijske staraw sia polahodyty na koryst' žadania gminy Załoźce.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca p. Żardecki. Zrzekam się głosu.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Przystępujemy do głosowania. Kto przyjmuje odczytany wniosek komisji racy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Baldwina Ramuła, właściciela dóbr Dwernik (pow. Liskiego), w sprawie utworzenia w Lutowiskach krajowej szkoły dla domowego przemysłu drzewnego.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycji p. Ludwika Baldwina Ramuła i tow., właśc. dóbr Dwernik pow. Liskiego, w sprawie utworzenia w Lutowiskach krajowej szkoły dla domowego przemysłu drzewnego.

Wysoki Sejmie!

Pan Ludwik Baldwin Ramuł, właściciel dóbr Dwernik, pow. Liskiego w petycji swej przedstawia ważność i potrzebę utworzenia w Lutowiskach warsztatu naukowego dla domowego przemysłu drzewnego.

W motywach petent podnosi tę okoliczność że część wschodnia powiatu Liskiego zgrupowana około drogi Ustrzyki-Czarna-Lutowiska jest zbyt oddaloną od centrum powiatu i że tę okolicę zamieszkuje uboższa ludność, która przeważnie czerpie dochody i podtrzymuje swą egzystencję z wyrobów drzewnych, wreszcie że w tej części powiatu znajduje się w obfitej ilości materiały drzewny, przeto w razie założenia warsztatu naukowego w Lutowiskach zwiększy się produkcja a również i wartość wyrobów będzie znacznie wyższą.

Zważywszy że ulepszenie wyrobów drzewnych niewątpliwie wpłynie dodatnio na produkcję i cenę wyrobów, a tem samem skutecznie przyczynić się może do podniesienia dobrobytu tamtejszej ludności.

Zważywszy że utworzenie warsztatu naukowego dla jakiegokolwiek gałęzi przemysłu poprzedzić muszą badania fachowe odnośnie do ważności i potrzeby wprowadzenia w życie tego rodzaju warsztatu, jak również i rokowania z czynnikami miejscowymi w tym kierunku czy i o ile wspomniane miejscowe czynniki do założenia

i utrzymania warsztatu naukowego przyczyniać się zechcą.

Z naprowadzonych powyżej powodów komisja przemysłowa wnosi,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję p. Ludwika Baldwina Ramuła, właśc. dóbr Dwernik o założenie w Lutowiskach warsztatu naukowego dla domowego przemysłu drzewnego odstępuje się Wydziałowi krajowemu z tem, iżby za pośrednictwem krajowej komisji dla spraw przemysłowych przeprowadził badania fachowe oraz odpowiednie rokowania, a wyniki podał do wiadomości Sejmu na najbliższej sesji“.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Sapsy Fischmanna, sukiennika w Rohatynie, o subwencję albo pożyczkę 3.000 zł. na zakupno surowych materiałów i rozszerzenie warsztatów sukienniczych.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycji Sapsy Fischmanna, sukiennika z Rohatyna o udzielenie subwencji, ewentualnie pożyczki w wysokości 3.000 zł. na cel zakupna surowych materiałów i rozszerzenie warsztatów sukienniczych.

Wysoki Sejmie!

Sapsa Fischmann, sukiennik i właściciel warsztatów sukienniczych w Rohatynie w petycji swej uprasza o udzielenie subwencji względnie pożyczki nisko oprocentowanej w celu uzyskania kapitału obrotowego na zakupno materiału potrzebnego do wyrobu sukna oraz na rozszerzenie warsztatów.

Zważywszy, że petycja nie daje należytych podstaw do ocenienia w tym kierunku, czy proszący rzeczywiście posiada odpowiednie warunki, by mógł uzyskać zasiłek względnie pożyczkę z funduszu przemysłowego, przeto komisja przemysłowa wnosi,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycję Sapsy Fischmanna, sukiennika z Rohatyna o udzielenie zasiłku ewentualnie pożyczki z funduszu przemysłowego odstępuje się Wydziałowi krajowemu względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do zbadania i załatwienia“.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie komisji przemysłowej z petycji Alojzego Koniecznego, organmistrza w Jasionowie o subwencję na rozszerzenie fabryki organów i fisharmonii.

Sprawozdawca poseł Żardecki ma głos.

Sprawozdawca p. Żardecki (czyta):

Sprawozdanie

komisji przemysłowej z petycji Alojzego Koniecznego, organmistrza w Jasionowie o udzielenie subwencji na rozszerzenie fabryki organów i fisharmonii.

Wysoki Sejmie!

Petent Alojzy Konieczny, właściciel fabryki organów i fisharmonii w Jasionowie, bez wymienienia w swej petycji wysokości żądanej kwoty, uprasza o udzielenie subwencji na rozszerzenie fabryki.

Zważywszy, że treść petycji nie daje dostatecznego dowodu, czy i o ile petent posiada warunki do uzyskania zasiłku ze skarbu krajowego, przeto komisya przemysłowa wnosi,

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycję Alojzego Koniecznego, organmistrza z Jasionowa, odstępuje się Wydziałowi krajowemu, względnie krajowej komisji dla spraw przemysłowych do odpowiedniego załatwienia⁴.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? Nikt. Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Porządek dzienny wyczerpany. Upraszam p. sekretarza o odczytanie wniosku.

Sekretarz p. Trzeciecki. (czyta):

Wniosek.

Zważywszy, że niekorzystna zmiana stosunków rolniczych, jaka nastąpiła w ostatnich latach bardzo dotkliwie czuć się daje właścicielom ziemi i wielu z nich grozi ruiną ekonomiczną, a co w państwie i kraju przeważnie rolniczym do nieobliczalnych a w każdym razie bardzo groźnych prowadzić musi wyników, już nie tylko ekonomicznej, ale i społecznej natury;

zważywszy, że przy regulacji podatku gruntowego w r. 1880 dokonanej na mocy ustawy z dnia 24. maja 1869 za podstawę do obliczania czystych dochodów z ziemi, brane były ceny produktów rolnych — które to ceny obecnie obniżyły się prawie o 50% w stosunku do cen, między rokiem 1870 a 1880 praktykowanych;

zważywszy, że na podstawie tych, dziś nie istniejących cen produktów rolnych obliczony czysty dochód, spona 22·7% tytułem podatku gruntowego — jest to więc podatek gruntowy w takiej wysokości procentowej, w jakiej on nie istnieje w żadnym państwie europejskim;

zważywszy wreszcie, że obecnie przy nastąpić mającej przewidzianej ustawą rewizji podatku gruntowego, nadarza się chwila stosowna, aby choć w części naprawić krzywdę, jaka się dzieje rolnikom płacącym tak wysoki podatek od tego dochodu gruntowego, którego nie mają i przy obecnej wszechświatowej konkurencji mieć nie mogą.

Z tych przeto powodów podpisani wnoszą, Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) Aby w drodze konstytucyjnej wniósł i wyjednał ustawę, mocą której kontyngent podatkowy w kwocie 37,500.000 zł. w. a. obliczony jako podatek gruntowy dla krajów w Radzie państwa reprezentowanych, zmniejszony został do kwoty możliwie najniższej, w każdym razie w stosunku do obniżenia się cen produktów rolnych, które istniały w czasie ustanawiania tuż co powołanej kwoty kontyngentu podatku gruntowego.

2) W każdym pojedynczym wypadku c. k. Rząd winien przestrzegać i baczyć na to, aby o ile obniżenie podatku gruntowego w pojedynczych powiatach i krajach nastąpi skutkiem uwzględnienia wniesionych reklamacji, obniżenie to odbywało się tylko na rachunek ogólnego zniżenia całości kontyngentu podatku gruntowego, a nie kosztem innych powiatów i krajów.

Lwów dnia 30. stycznia 1895.

Wnioskodawca: J. Męciński.

Z. Dembowski, Zamoyski, Szeptycki, A. Sapiha, Fr. Jędrzejowicz, Skałkowski, Gorayski, Zdzisław Obertyński, Zenon Słonecki, Gniewosz, D. Słonecki, Czartoryski, Dydyński, Struszkiewicz, Wojciech Dzieduszycki, M. Rey, Z. Tarnowski, St. Larysz Niedzielski, Tadeusz Langie, J. Vivien, Albin Rajski, Sala, Wodzicki, Paszkowski, J. Gnoiński, Rutowski, St. Tarnowski star., Stanisław Polanowski, Stanisław Dzieduszycki, E. Jędrzejowicz, W. Siemiginowski, Ed. Micewski, Brykczyński, Zoll, St. Tarnowski jun, Chamiec, Borkowski, W. Gnoiński, Koziobrodzki, Łączyński, J. Stadnicki, G. Romer, Schnell.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Jest dostateczna ilość podpisów. Z wnioskiem tym postąpię regulaminowo. Następane posiedzenie jutro o godzinie 11 przedpołudniem. Proszę o odczytanie porządku dziennego.

Sekretarz p. Duklan Słonecki (czyta):

Porządek dzienny:

15. posiedzenia, 6. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Piątek dnia 1. lutego 1895 o godz. 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894 w przedmiocie subwencji krajowej na rzecz budowy kolei lokalnych wschodnio-galicyjskich (podolskich).

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o niższych szkołach rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, o szkole uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku i o zakładaniu nowych niższych szkół rolniczych.

Sprawozdawca poseł Romanowicz.

3. Sprawozdanie komisji szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. III.

Sprawozdawca poseł Raczyński.

4. Sprawozdanie komisji gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Dep. I.

Sprawozdawca poseł Rayski.

5. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie krajowej szkoły średniej gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok 1894.

Sprawozdawca poseł Zamoyski.

6. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w Galicyi.

Sprawozdawca poseł Schnell.

7. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gminy Balicze zarzeczne i Podrózne w powiecie żydaczowskim o wyjednanie jej prawa poboru surowicy solnej z pobliskich źródeł w Turze wielkiej.

Sprawozdawca poseł Schnell.

8. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego z petycji gminy Starebystre (powiatu nowotarskiego) w sprawie udzielenia subwencji na zakupno bydła.

Sprawozdawca poseł Schnell.

9. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o krajowej szkole średniej rolniczej i o folwarku w Czernichowie.

Sprawozdawca poseł Vivien.

10. Sprawozdanie komisji gminnej w przedmiocie udzielenia gminie miasteczka Sokołów (powiatu kolbuszowskiego) o zezwolenie na pobór opłaty gminnej od napojów spirytusowych.

Sprawozdawca poseł Olpiński.

11. Sprawozdanie komisji prawniczej o żądaniu c. k. Sądu powiatowego w Żywcu zezwolenia na sądowe ściganie posła sejmowego pana Wojciecha Mizi z powodu zarzuconych mu przekroczeń z §. 496 u. k.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz.

12. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycji miasta Mrzygłodu o utworzenie c. k. sądu powiatowego tamże.

Sprawozdawca poseł Klemensiewicz.

13. Sprawozdanie komisji administracyjnej

o petycji Rady powiatowej w Jaworowie w sprawie polecenia Wydziałowi krajowemu badania, czy nie możnaby uznać szpitala w Krakowcu za powszechny i publiczny.

Sprawozdawca poseł Trzeciecki.

14. Sprawozdanie komisji podatkowej o petycjach kilku Wydziałów powiatowych w sprawie zmiany przepisów o wymierzaniu należytości za przeniesienie własności.

Sprawozdawca poseł Fruchtmann.

15. Sprawozdanie komisji administracyjnej z petycji osadników kolonij powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Hołosków i Mołodyłów o utworzenie osobnej gminy administracyjnej pod nazwą „Dobra Wola“.

Sprawozdawca poseł Mikołaj Torosiewicz.

16. Sprawozdanie komisji prawniczej o petycjach gmin Wilamowice, Hermanowice, Pisanowice i innych, o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Wilamowicach.

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

17. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Karłów (pow. śniatyńskiego) w sprawie wydzielenia niektórych parcel z gminy katastralnej Uście i wcielenia ich do związku gminy katastralnej Karłów.

Sprawozdawca poseł Krzysztofowicz.

18. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Olszyny (pow. gorlicki) o utworzenie osobnego probostwa lub ekspozytury.

Sprawozdawca poseł Hamorak.

19. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Teodora Krupy, dyetariusza Wydziału krajowego o odpisanie 132 zł. 40 ct. jako reszty z udzielonej mu przez Wysoki Sejm zaliczki.

Sprawozdawca poseł Hamorak.

20. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji gminy Stecowa (pow. śniatyńskiego) w sprawie pozwolenia na uprawę tytoniu.

Sprawozdawca poseł Hamorak.

21. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji stowarzyszenia wzajemnej pomocy djaków dyecezyi lwowskiej o poprawę ich bytu materialnego w drodze zmiany §. 12. ustawy o konkurencyi kościelnej z 15. sierpnia 1866.

Sprawozdawca poseł Hamorak.

22. Sprawozdanie komisji petycyjnej z petycji Domicelli hr. Skarbkowej o wsparcie z fundacyi Stanisława hr. Skarbkowa.

Sprawozdawca poseł Merunowicz.

Wice-Marszałek JE. ks. Metropolita Dr. Sembratowicz. Posiedzenie zamykam.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. minut 30 z południa.

